

СТАНОВИЩЕ

от д-р **Малинка Димитрова Дичева-Николова**,
доцент в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

Област на висше образование: 2. Хуманитарни науки

Професионално направление 2.1. Филология

Докторска програма: Романски езици

Автор: Соня Хмаяк Мекенян

Тема: КАТЕГОРИЯТА ТАКСИС В СЪВРЕМЕННИЯ ФРЕНСКИ И БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Научен ръководител: проф. д.ф.н Вера Маровска, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

Докторантурата на Соня Мекенян, както и процедурата за защита на дисертационния ѝ труд, отговарят напълно на законовите изисквания, както и на Правилника за развитие на академичния състав на ПУ. Докторантката е представила всички необходими за рецензиране материали.

Биографичните данни, както и личните ми впечатления за Соня Мекенян като докторантка и като преподавател по съвременен френски език към нашата катедра ми дават основание да твърдя, че тя има необходимите качества за пълноценно професионално развитие в избраното от нея направление.

Оценката ми за дисертационния труд е положителна с оглед на 1) приносния му характер, 2) актуалността и значимостта на темата и 3) ясната, строга и изчерпателна методика на изследването и добрата структура на изложението.

В българската граматика, таксисът е морфологична категория, която има пряко отношение към т.н. дистантна парадигма. Действително, съществуват две маркирани специализирани форми на таксиса: свидетелска (пиеше) и дистантна (пиел е). Във френския език, признакът свидетелственост спрямо глаголното действие също е граматикализиран, макар и в по-малка степен като употреба (напр. употребата на *Conditionnel présent* и на *Conditionnel passé*, предимно в журналистическата реч, за изразяване на дистанцираност, т.е. несвидетелственост по отношение на посочените събития). Затова не съм съгласна с категоричността на твърдението на С. Мекенян, че „Във френския език [обаче] за глаголната парадигма признаците свидетелственост, дистантност, преизказност са ирелевантни.“ Тези признаци са в пълна степен релевантни за глаголната парадигма във френския език, но наистина предимно за журналистическата устна реч.

За сметка на това, във френския език е описана дистантната парадигма (каквато не съществува в българския), която е граматикализирана синтактично и прозодично в сложната именна група.

Именно този признак – свидетелственост, – породил първоначалния ми интерес към категорията таксис. Задачата, която си е поставила Соня Мекенян, а именно да провери доколко рационално е приложението на категорията таксис при описанието на френската глаголна система, засилва значително този интерес.

С. Мекенян стига до извода, че глаголната морфологична категория, наричана в българската граматика таксис и основаваща се на признака относителност ~ неотносителност, съществува обективно и във френския език. Морфологичните категории вид на действието с грамемите резултативност ~ нерезултативност и таксис – с грамемите относителност ~ неотносителност са налице в почти аналогичен вид и във френския език.

Соня Мекенян познава достатъчно добре въпросите, свързани с темата на дисертацията ѝ. Заглавията в библиографията са компетентно подбрани.

Публикациите на докторантката по темата на дисертацията отразяват най-важните резултати и приноси на дисертационния труд.

Авторефератът с обем 32 страници е разработен съобразно с изискванията и отразява вярно изследователската теза на автора, както и основните постановки в дисертационния труд. Изброени научни приноси в автореферата на стр. 30 съответстват на личната ми оценка.

Заключение

Приносите на дисертационния труд и знанията на авторката в областта на съвременния френски език са основание да направя заключението, че С. Мекенян има необходимите качества и опит за присъждане на образователната и научна степен „доктор”, област на висше образование 2. хуманитарни науки, професионално направление 2.1. филология (съвременен френски език).

14.10.2016 г.

Изготвил становището:

доц. д-р М. Дичева